

De bewoningsgeschiedenis van Kerkstraat 2

Albert van der Kaap

Op de hoek van het Lutkenend en de Kerkstraat staat een monumentale woonboerderij. Het is een boerderij van het Oldambster type, waarbij het woonhuis en de schuur in elkaars verlengde liggen. Een boerderij dus met het voorhuis en het bedrijfsgedeelte onder één dak.

De boerderij werd in 1831 gebouwd in opdracht van Harm Jans Hiddingh voor een bedrag van 1684,42 gulden. Voor die tijd had er op het perceel, iets meer naar het zuiden, al een andere, kleinere, boerderij gestaan. Voor zover we weten was er op dit perceel voor 1813 nog geen sprake van bebouwing.

De Hiddings

Harm Jans Hiddingh was een telg uit het geslacht Hiddingh, dat ergens in de tweede helft van de zestiende eeuw vanuit Rolde naar Gasselte kwam. Over de eerste Hiddingsh is slechts weinig bekend.

Mogelijk was Johan Hiddingh de oudste zoon van Wilem Willems Hiddingh van Rolde. Van Johan is bekend dat hij in 1603 kerkvoogd was, getuige het opschrift op de klok van het Witte Kerkje, die in dat jaar gegoten werd: *Johan Hovingh, Warmolt Broninger, Luitien Tebeing (Tebinge), Harm Aling,*

Jan Hiddinck, Willem Niehoving, Olde en Nie voegeden to Gasselte. Fredrich von Brigten (Frerick van Butgen) gos mi (heeft mij gegoten) Ao 1603.

Harmen Hiddingh

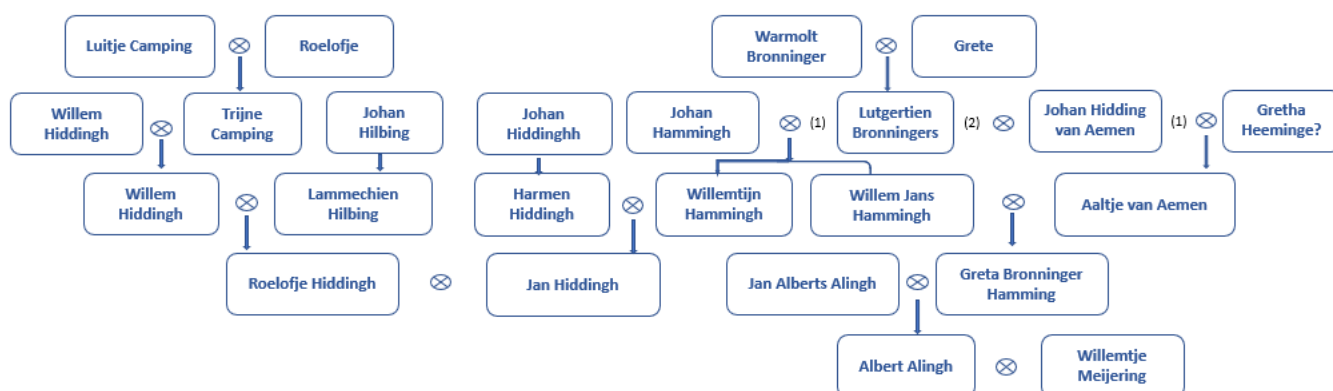
Van zijn zoon, Harmen, is niet bekend wanneer hij werd geboren, het zal ergens rond 1605 zijn geweest. Hij trouwde in Gasselte op 7 oktober 1632 met Willemtijn Hamming, geboren rond 1607. Zij was een dochter van Johan Hamming en Lutchertien Bronniger. Harmen stierf in 1671 in Bonnen en Willemtijn, tien jaar eerder, op 23 januari 1661 in Gasselte.

Jan Harmens Hiddingh

Jan, de zoon van Harmen en Willemtijn, werd geboren rond 1632. Hij trouwde op 16 oktober 1664 in Gasselte met Roelofje Hiddingh van Bonnen, gedoopt op 18 september 1645. Zij was een dochter van Willem Hidding en Lammechien Hilbing. Dat de Hiddinghs toen al tot de aanzienlijke ingezetenen van Gasselte behoorden moge blijken uit het feit dat de schoonvader van Jan naast sollicitateur (belastinginnehmer) ook ette van Oostermoer en landdagcomparant was.

Mogelijk woonden Jan en Roelofje in een huis dat in 1664 is gebouwd en dat in juni 1890 werd afgebroken (Asser Courant, juni 1890).

Jan overleed op 15 maart 1713 in Gasselte en Roelofje, vijf jaar later, op 9 februari 1718, ook in Gasselte.

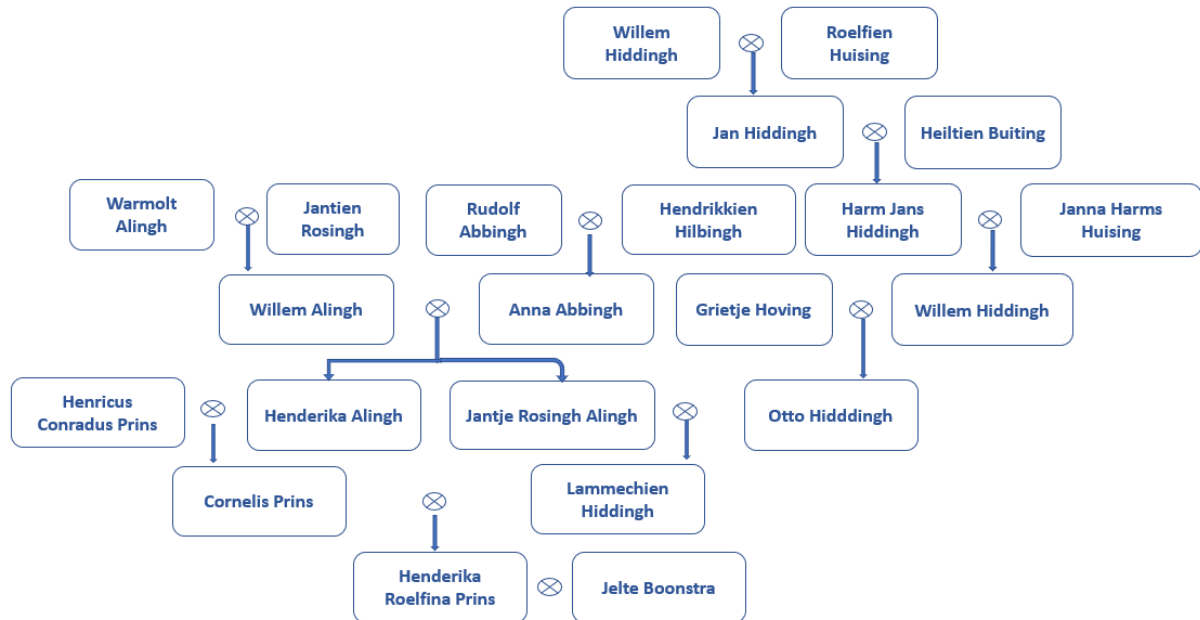
Bezit van de familie Hidding midden zeventiende eeuw

Uit het grondschattingregister van 1654 krijgen we een aardig beeld van de bezittingen van Jan Hiddingh en zijn broers. Het Hiddingh-bezit was veruit het grootste van Gasselte. De goederen, gebruikt door de gebroeders Jan, Bastiaan, Luichjen en Harmen Hiddingh, werden 'gepriseert', d.w.z. getaxeerd, op 31.349 gulden. Het omvatte bouw-, hooi- en groenland, enkele huizen en hoven (tuinen) en een molen.

Ook in het eerste grondschattingregister, van 1630, was Jan Hiddingh (de vader van de in 1654 genoemde broers) de grootste boer. Hij bezat twee boerderijen, erven, namelijk Grevinge en Hiddinghe, 38 mud bouwland (ongeveer 10 hectare), 18 dagwerk hooiland (ongeveer 12 hectare), twee waardelen (volle aandelen in de marke), een huis met hof en

een molen. Bovendien had hij een erf verpacht aan Hinrick Coops en een huis en hof in gezamenlijk bezit met Jan van Aemen.

Willem Hiddingh

Zoon Willem werd gedoopt op 4 oktober 1667. Hij trouwde met Roelfien Husing van Gieten die rond 1670 werd geboren in Gieten. Zij was een dochter van Lambert Epping Husing en Roelofje Nijenhuis. Willem stierf in Gasselte op 23 augustus 1735, zijn vrouw was tien jaar eerder, op 1 juni 1725, reeds overleden. Zij kregen zeven kinderen, onder wie drie Jannen, van wie de eerste twee nauwelijks ouder werden dan een jaar.

Jan Hiddingh

Op 27 augustus 1704 werd opnieuw een Jan geboren die wel langer in leven bleef. Hij trouwde in Gasselte op 7 mei 1730 met Heyltien Buiting, geboren rond 1712 in de Veenhof (Gieten). Zij was een dochter van Otto Buiting en Frederika Alinge Meijering.

Jan was naast landbouwer, tussen 1740 -1779 ook landdagcomparant, en in 1747 en 1749 ouderling. Jan werd begraven op 27 april 1782 in Gasselte (de huur voor het zwarte laken werd betaald op 15 december 1782). Heyltien overleefde hem bijna dertien jaar, zij werd begraven op 3 februari 1795.

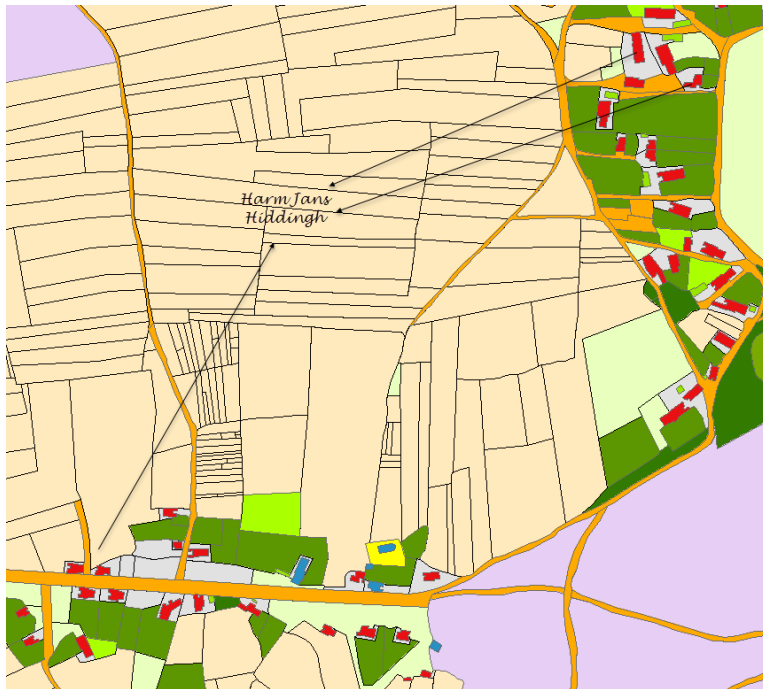
Bij hun boerderij, huis nr. 8 in Gasselte, horen (in 1807) zaayland (37-0-0), hooyland (15 mat), weydeland voor 28 beesten en 1,5 waardeel in de ongedeelde marke. In 1803 wordt de waarde van de boerderij geschat op 20.000 gulden.¹ Een paar jaar eerder werd het bedrijf volgens een inventarislijst getaxeerd op 27.259-7-0 gulden. Hiermee was het in grootte het tweede bedrijf in Gasselte.

In 1794 is Heiltien Buiting, de weduwe van Jan Hiddingh, nog de hoofdbewoner, maar zij sterft een jaar later. Het huis is daarna eigendom van haar oudste zoon, Willem Hiddingh, en diens broers.

¹ Schultegerecht Gasselte, inv. 452 nr.2.

Omdat van alle tien kinderen die Jan en Heiltien krijgen Hams Jans Hiddingh de enige is die getrouwd is, is hij met zijn vrouw Janna Huizing de hoofdbewoner. Maar ook zijn broers en zussen, Roelofjen (overleden in 1802), Freerkien, Willem, Otto, Freerkien, Lambert en Willemtien op de boerderij. Drie kinderen waren in 1795 al overleden. In 1809, als broer Willem sterft, komt de boerderij, het oude Hiddingh erve, op naam van Harms Jans.

Harm Jans Hiddingh, eigenaar van Kerkstraat 2

Harm Jans Hiddingh, het jongste kind van Jan en Heyltien, werd geboren op 26 oktober 1749 te Gasselte. Hij trouwde op 25 juni 1789 in de kerk van Odoorn met Janna Harms Huizing, geboren op 17 mei 1767 te Exloo, dochter van Harm Huizing en Roelfien Binders. Zij kregen vier kinderen, Jan, Herman, Willem en Heildiena Roliena.

Harm was een man van aanzien. Als landbouwer was hij de grootste grondbezitter van Gasselte. Daarnaast was hij vervener, participant en commissaris van de Buinerven, van 1784-1789 ette voor Oostermoer 1784-1789, volmacht, landdagcomparant 1788, lid van de municipale raad van Gasselte 1798, assessor van Gasselte 1819, lid van de gemeenteraad van Gasselte in 1825 en ouderling te Gasselte.

Ook huis nr. 10, waarvan Willem en zijn broers in 1807 eigenaren zijn, staat in 1832 op naam van Ham Jans Hiddingh. On 1794 woont in dit huis een Hendrik Jans Hartman uit Wildervank, getrouwd met Grietje Jansen uit Gieterveen.

Harm Jans Hiddingh bezit daarnaast ook nog huis 41 dat ergens aan het westelijk einde van het Lutkenend heeft gestaan, de exacte locatie is niet meer te achterhalen. Dit huis, dat meijerswijze (d.w.z. als pachters) wordt bewoond door Roelof Pieters van Boven, getrouwd in Noordlaren met

Annechien Jans Houwingh van Haren, valt net als vele andere in 1830 ten prooi aan de grote brand in het Lutkenend. Na de brand wordt dit huis niet weer opgebouwd.

Harm Jans laat vervolgens in hetzelfde jaar of in 1831, een boerderij bouwen op de hoek van het Lutkenend en de Kerkstraat, waarvan de bouwkosten 1684,42 gulden bedragen.

Harm Jans overleed op 11 april 1836 te Gasselte. Zijn vrouw was drie jaar eerder, op 2 september 1833 overleden.

Kinderen van Harm Jans Hiddingh

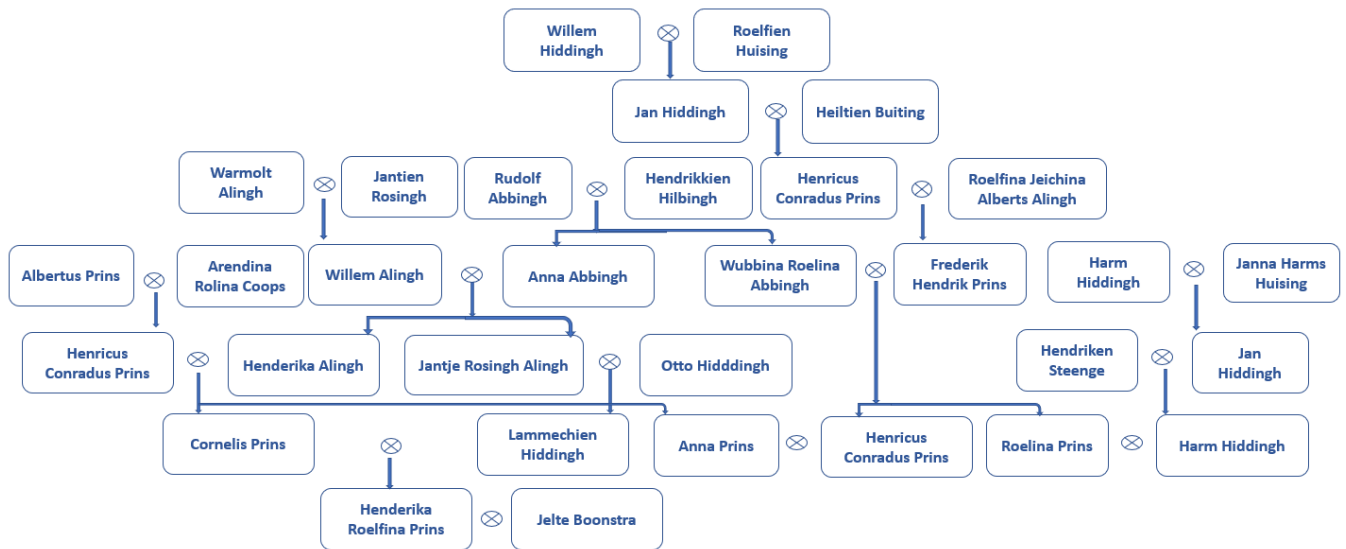
Jan is het oudste kind van Harm Jans en Janna Harms Husing. Hij werd gedoopt op 19 augustus 1792. In 1813 moest hij in dienst, maar hij en zijn vader voelden daar weinig voor en zij huurden voor 400 gulden Arent Moses uit Drouwenermond is als remplaçant (vervanger). Jan trouwde in Anloo met Henderkien Steenge. In die plaats bewonen zij vanaf 1816 een boerderij aan de Hunzeweg 30. Van 1860 -1899 wordt deze boerderij bewoond door hun zoon Harm en zijn vrouw Roelina Prins, dochter van Frederik Hendrik Prins (na de Alinghs de bewoner van het schulthuis) en Wubbina Abbing.

Hunzeweg 30 in Nieuw-Annervveen, anno 2019 een B&B.

Roelina was een zus van Henricus Conradus Prins, die met Anna Prins, dochter van Henricus Conradus Prins en Henderika Alingh, was getrouwd. Hier doet zich de verwarrende situatie voor dat de schoonvader van Henricus Conradus Prins dus ook een Henricus Conradus Prins was. Eens te meer ook een bewijs van de sterke (familie) banden tussen de 'grote' boeren van Gasselte, Hiddingh, Alingh, Prins, Hilbing en Meijeringh.

Zoon Herman, geboren in 1795 en overleden op 11 juli 1868, trouwt op 8 september 1836 in Gasselte met Aaltien Alingh, geboren op 23 juli 1815 in Ees, overleden op 11 april 1855, dochter van Roelof Albert Alingh en Gesien Willems Klooster.

Zus Heildina Roelina, geboren op 4 mei 1807 en overleden op 18 maart 1833 in Noordlaren, trouwt op 17 juni 1829 in Haren met Reinder Hoenderken, geboren op 17 januari 1803 in Noordlaren en overleden op 4 juli 1975 in Noordlaren, zoon van Jannes Hoenderken en Elisabeth Kluiving.

Maar het is jongste zoon Willem die op de boerderij aan de Kerkstraat komt te wonen. Waarom hij en niet zijn broer Herman is onduidelijk.

Willem Hiddingh

Willem Hiddingh (landbouwer en wethouder) werd geboren op 13 februari 1798 in Gasselte. Hij trouwde op 24 juni 1819 in Gasselte met Grietje Bavingh, geboren in Zuidlaren op 25 november 1793, dochter van Jan Bavingh en Lammechien Bavingh. Willem overleed op 5 oktober 1859, zijn vrouw op 6 augustus 1866. Hierna gaat de boerderij over in handen van hun oudste zoon, Otto.

Otto Hiddingh

Otto Hiddingh werd geboren op 22 mei 1820 in Gasselte. Hij trouwde op 12 november 1844 in Gasselte met Jantien Rosing Alingh, geboren op 9 december 1822 in Gasselte. Jantien was een dochter van wethouder Willem Alingh en Jantien Rosing.

De oudste zoon van Otto en Jantien Rosingh Alingh, Willem, sterft in 1865 op twintigjarige leeftijd. De tweede zoon, Warmold, trouwde met Marchien Meyeringh, dochter van Jan Alberts Meyeringh en Geesje Braams. Zij woonden aan de Esweg, op het oude Hiddinghe erf. Hij stierf in 1880, slechts 33 jaar oud en negen jaar eerder dan zijn vader. De oudste dochter, Grietje, trouwde met een broer van Marchien, Albert. Grietje stierf in 1890. Dan volgen drie kinderen die alle drie ongehuwd bleven. Jongste zoon Willem, geboren in 1899, trouwde met Harmanna Aleida Meyeringh. Zij bouwden in 1900 een boerderij aan de Dorpsstraat, die tegenwoordig uit een viertal appartementen bestaat.

Het is dochter Lammechien die de boerderij aan de Kerkstraat erft.

Otto stierf op 31 mei 1889 in Gasselte, Jantien op 30 augustus 1897 eveneens in Gasselte.

Gezin van Jantien Rosing Alingh en Otto Hiddingh rond 1865

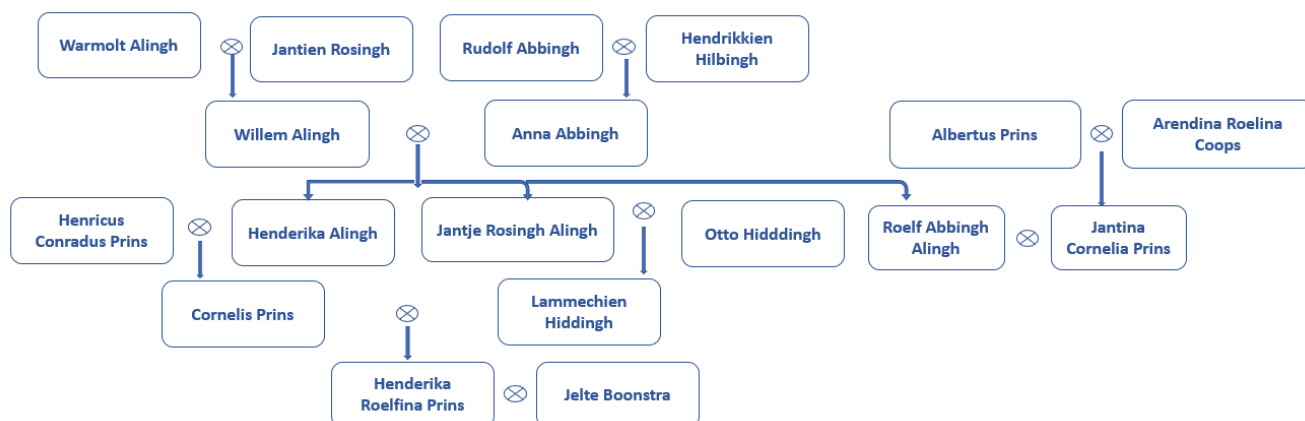

Jantien Rosing Alingh en Otto Hiddingh in 1870.

De man in het midden voor de boerderij aan de Kerkstraat is Jan Prins met rechts Trijntje Nijhof (overleden aan de Spaanse griep)

Lammechien Hiddingh

Lammechien werd geboren op 10 december 1861 in Gasselte. Zij trouwde op 22 juli 1890 met haar neef Cornelis Prins, geboren op 10 januari 1862. Zij kregen vier kinderen. Tot twee keer toe kregen zij een dochter die zij Jantien noemden, de eerste, geboren in Gasselte op 13 april 1892 overleed na een jaar, op 17 april 1893. De tweede, geboren op 26 februari 1896, stierf ruim een jaar later op 6 augustus 1897. Hun zoon Otto, geboren 5 februari 1894, maakte op 5 augustus 1912, op achttienjarige leeftijd een eind aan zijn leven. Dochter Hendrika Roelfina bleef als enig kind en erfgenaam over. 'Nou hef ze alles' zei men in het dorp.

Lammechien Hiddingh.

Als Cornelis Prins op 3 mei 1897 overlijdt stuurt dominee Sanders, die jarenlang tegenover de familie Prins heeft gewoond, vanuit Assen, waar hij dan woont, een condoleancebrief aan Lammechien, die hij vanaf haar geboorte (in 1861) heeft gekend.

Geachte vriendin

Het bericht van het overlijden van Uwen echtgenoot heeft ons zeer getroffen, te meer daar ons wel zijne ingesteldheid bekend was, maar niet dat zij op dit oogenblik reeds levensgevaarlijk was. U zijt diep bedroefd, en niet zonder reden. Een geliefde echtgenoot is U en Uwe drie kindertjes door den wreeden dood ontnomen een zorgende vader.

Eene harde beschikking!

Weinige jaren mocht u met Uwen man vereenigd zijn en van dezen tijd bracht de laatste U vele bezorgdheid en vrees. Eene beschikking, ondoorgrondelijk evenwel van God, die de hoogste wijsheid en de grootste Liefde is. In dat geloof vinde Uw hart in dezen droeven tijd zijn steun en hoe langer des te meer, zodat Ge den Heer zwijgt, en genoeg zij U de Evangelische vertroosting over dood en graf! Ontvang inmiddels van mij en Gebbechien de betuiging van onze hartelijke deelneming in Uwe droefheid over het overlijden van een geliefde Echtgenoot, alsmede van een hooggeachten Broeder. Onze beste wenschen voor de toekomst van u en Uwe drie lievelingen, en onze minzame groete!

Uw deelnemende vriend,

B. Sanders

In 1903 wordt de boerderij verbouwd, waarna Lammechien nog ruim dertig jaar woont in wat het 'Hiddingsshoes' wordt genoemd. Zij overlijdt op 19 april 1934.

Iemker Jan Prins

In de boerderij woonde ook Jan Prins, de ongehuwde broer van Cornelis, die na diens dood de boerderij bestierde. Jan was naast boer ook iemker. Hij ging met zijn bijenkorven naar de koolzaadvelden op het Groningerland. Als hij daar rond etenstijd arriveerde moest hij met werkvolk eten in de keuken. Op een dag kwam de boer er achter dat Jan tot een welgestelde en aanzienlijke familie uit Gasselte behoorde. Klopt het, vroeg hij Jan, dat zijn broer arts was? Ja zijn Jan, twee van mijn broers zelfs. Vanaf dat moment mocht Jan mee-eten met het gezin.²

Een van deze broers was Warmold Prins, geboren op 16 december 1858 Hij trouwde met Wilhelmina Petronella (Mina) Jordaan uit Haaksbergen, dochter van gemeente-ontvanger en notaris te Haaksbergen, markenrichter van Haaksbergen en Honesch, Jan Dinant Jordaan en Woutera Hermina van den Ham. Warmold was in Haaksbergen werkzaam als arts, waar hij op 3 december 1936 overleed.³ Zij kregen drie kinderen, Hendrik Warmold, Jan Dinant en Woutera Hendrika.⁴

Broer Albertus Prins, geboren op 6 maart 1846, was arts in Nederlands-Indië. Hij trouwde in 1905 in Probolingo (Nederlands-Indië) met Johanna Leonora Kniphorst, geboren op 5 april 1861 in Bezuki/Bezoekie (Nederlands-Indië), overleden op 5 maart 1907 in Nederlands-Indië, dochter van

² Informatie ontleend aan een artikeltje van Aafke Huizing in Op 't Spoor, 2019-2, die het op haar beurt weer ontleende aan het Prinsenboek van Erwin de Leeuw.

³ <http://www.derkjordaan.com/familiearchief-jordaan>.

⁴ Zie ook: <https://particulierebegravingplaats.nl/?p=112>

Jacob Kniphorst en Annette Adolfine Cornets de Groot. Haar vader was resident van Probolinggo. Ook Albertus overleed op 5 maart 1907 in Tegal (Nederlands-Indië).

Hendrika Roelfina Prins en Jelte Boonstra

Hendrika Roelfina Prins, dochter van Lammechien en Cornelis, werd geboren op 23 augustus 1890 in Gasselte. Zij trouwde op 17 juli 1912 met Jelte Boonstra, die van 28 april 1907 tot 7 januari 1912 predikant was in het Witte Kerkje van Gasselte. In die periode had Boonstra Hendrika ontmoet. Hij trouwde met haar kort nadat hij naar Dwingeloo was vertrokken, de plaats waar de voorouders van Hendrika vandaan kwamen.

Jelte Boonstra, geboren op 27 juli 1883 in Tolbert, was een zoon van hoofdonderwijzer Rense Pieters Boonstra en Roelfke Oosterhuis, dochter van een landbouwer en bakker.

Boonstra ging in 1902 in Groningen theologie studeren. Als student was hij aanvankelijk 'vrij straal-links-radicaal', maar werd hij steeds meer geboeid door de beweging der malcontenten, met name door Laurentius Knappert, die pleitte voor een christelijk theïsme.⁵ De beweging der malcontenten was een voorloper van rechts georiënteerde vrijzinnigheid. Knappert

Na zijn kandidaatsexamen in Groningen werd hij op 28 april 1907 predikant in Gasselte, waar hij bleef tot 7 januari 1912. Hij vertrok naar Dwingeloo waar hij predikant was van 14 januari 1912 tot 25 juli 1915. In dat jaar vertrok hij naar Odoorn. Van 16 mei 1926 tot zijn emeritaat op 14 november 1948 was hij predikant in Gieten. Daarna was hij nog enkele jaren hulpprediker in Noordwolde.

Hij was secretaris van het provinciaal kerkbestuur van Drenthe en stond bekend als een heel pastoraal en uitzonderlijk prediker met veel humor en een groot muzikaal talent. Met de dorpsjeugd studeerde hij bijvoorbeeld operettes in. Hij stimuleerde jongeren om theologie te gaan studeren.

Als predikant behoorde Boonstra, die bekend werd als de Bisschop van Drenthe, tot de rechtervleugel van de vrijzinnig hervormden. Zijn geloofsleven was sterk christocentrisch gericht; zijn leven lang hield het 'credo quia absurdum' (ik geloof omdat het absurd is) hem bezig. Hij was een groot bestuurder en doorkneed in het kerkrecht. Hij was voorzitter van de provinciale synode in Drenthe en maakte vanaf 1926 deel uit van de algemene synode.

In 1945 was hij voorzitter van de commissie van de rechtspraak uit de algemene synodale commissie ter berechting van predikanten die tijdens de bezetting fout waren geweest. Hoewel hij het belang van een grotere kerkelijke eenheid in zag, was hij tegen de reorganisatievoorstellen van 1930 en 1935. Het gezamenlijke voorstel van 'Kerkherstel' en 'kerkophbouw' (1938) achtte hij een gevaar voor de kerk.

In 1936 werd hij voorzitter van de Vereniging van Vrijzinnig Hervormden. Hij bleef dit tot 1951. In 1940 was hij een van de eersten die pleitten voor nieuw overleg in de kerk: 'Wij voelen ons na 10 mei werkelijk meer dan ooit Nederlandsch Hervormd boven Vrijzinnig Hervormd.' Zijn streven naar samenwerking binnen de hervormde kerk riep veel tegenstand op. Veel heeft hij moeten polemiseren met de links-vrijzinnigen, later gebundeld in de 'Zwinglo-groep' met als voornaamste

⁵ https://www.dbnl.org/tekst/jaa003194301_01/jaa003194301_01_0009.php

woordvoerder Harm van Lunzen⁶. Hij heeft niet opgehouden de vrijzinnig hervormden ervan te doordringen dat het ging om zijn of niet-zijn van de kerk.⁷

Met de Groninger hoogleraar Theodorus Lambertus Haitjema had hij een belangrijk aandeel in de totstandkoming van de Nieuwe Kerkorde in 1951.

In 1939 wordt Jelte Boonstra als eigenaar van het *Hiddingshoes* genoemd, maar vermoedelijk was hij dat al sinds 1934, het jaar waarin zijn schoonmoeder overleed. Boonstra woont overigens niet zelf in de boerderij, maar hij verpacht deze aan A(lbert?) Reiling, die de boerderij in 1954 opnieuw verbouwt, waarna deze door twee families wordt bewoond.

Jelte Boonstra stierf op 5 juli 1956 in Gieten. Hendrika overleefde hem negen jaar, zij stierf op 27 november 1965, ook in Gieten.

Na zijn dood worden zijn weduwe voor 5/8^e deel en de dochters, Hiltje L.J. Boonstra (getrouwd met Fred. Mulder), Roelfiena L. Boonstra (getrouwd met rechter Winandus J. Borgerhoff Mulder) en Lammechien C.O. Boonstra (getrouwd met vrouwenarts Leendert J. Wierstra) elk voor 1/8^e deel eigenaar.

In 1964, nog voor de dood van Hendrika, wordt de boerderij verkocht aan de gemeente Gasselte en aan de landbouw onttrokken. De gemeente maakt in 1965 een restauratieplan voor de boerderij.

Op 24 april 1965 berichtte het Nieuwsblad van het Noorden dat P.R. de Wijn, houtsnijder en houtbewerker in Haarlem zich met zijn gezin, als de Raad van daarmee zou instemmen, wilde vestigen in de boerderij Kerkstraat 2 in Gasselte. Wijn wilde in het bedrijfsgedeelte het beroep van houtsnijder-houtbewerker gaan uitoefenen.⁸ Op 8 juli 1969 meldt De Waarheid dat er op de kerkstraat 2 een koekplanksnijder woont die van maandag t/m vrijdag van 10.00-12.00 en van 14.00-16.00 uur laat zien hoe hij dat allemaal doet.⁹

⁶ <http://resources.huygens.knaw.nl/bwn1880-2000/lemmata/bwn1/lunzen>

⁷ http://resources.huygens.knaw.nl/retroboeken/blnp/#source=4&page=40&accessor=accessor_index

⁸ Nieuwsblad van het Noorden, 24 april 1965.

<https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=kerkstraat+gasselte&coll=ddd&identifier=ddd%3A010869588%3Ampeg21%3Aa0399&resultsidentifier=ddd%3A010869588%3Ampeg21%3Aa0399>

⁹ De Waarheid, 8 juli 1969

<https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=kerkstraat+2+gasselte&coll=ddd&identifier=ddd%3A010373577%3Ampeg21%3Aa0049&resultsidentifier=ddd%3A010373577%3Ampeg21%3Aa0049>

De molen

Voor zover bekend stond er al voor 1630 in Gasselte een korenmolen van het type stander(d)molen en wel op een hoogte van wat vroeger 'Zandbergen' heette (Achter de Brinken, aan de kant van het Drouwenerzand). Men sprak dan ook van 'de molen op den Barch'. Een stander(d)molen is een windmolen op een voetstuk, op een stander van balk- of metselwerk; gewoonlijk op een heuveltje.

De droe podagrissen die rond het midden van de negentiende eeuw verslag deden van een, mogelijk nooit gemaakte, wandeltocht door Drenthe, waren uitermate negatief over Gasselte en omgeving. Over de molen kijkt het zuinigjes: 'op een zandhoogte, de molen, 't eenige figuur dat, mits zijn wieken door de lucht scharrelen, leven bijzet aan dit dooie tafereel.'¹⁰

Deze molen, oorspronkelijke eigenaar Johan Hiddingh, was in het begin van de negentiende eeuw, eigendom van landbouwer Harm Jans Hidding. In 1818 wordt er nabij de molen een molenhuis gebouwd, voor een bedrag van 1030 gulden en 11 stuiver.

¹⁰ Lammechien werd geboren op 10 december 1861 in Gasselte. Zij trouwde op 22 juli 1890 met haar neef Cornelis Prins, geboren op 10 januari 1862.

Een gedenksteen van de molen, met de initialen HH, uit 1818 kwam terecht op de deel van de boerderij aan de kerkstraat 2 en is tegenwoordig ingemetseld in de voormalige bakspieker.

Brand in de molen

De molen brandde in 1851 af, het vermoeden is als gevolg van brandstichting. Na de brandt wordt het molenaarshuis met bijbehorende grond en de molenwerf met de afgebrande molen te koop aangeboden door Willem Hidding, maar deze verkoop gaat uiteindelijk niet door.

Op kosten van Willem Hiddingh en Jacob Veldman wordt, op 100 ellen (zo'n 70 meter) van de voormalige molen, een nieuwe koren- en pelmolen gebouwd aan de Molenstraat in Gasselte, aan de achterkant van de huidige Quiltshop (aan de Dorpsstraat). Deze Jacobus Veldman wordt namens de erven Hilbing, mede-eigenaar van de molen. Hij was getrouwd met Afien Hamming/Hammink, geboren in 1887 in Glimmen, overleden op 3 december 1850 in Oosterhoogebrug, dochter van Thale Hamming en Lutgertien Hilbing. Lutgertien was een dochter van Roelf Hilbing uit Gasselte en Deigien/Diechien Hidding uit Gasselte. Deigien was een dochter uit het tweede huwelijk van Roelof

Hidding met Lutgertien Hamming Hidding (uit Dwingeloo), dochter van Frederick Hamming en Deeghien, weduwe Bloemers.

Foto uit omstreeks 1895 in Gasselte in ansichten van J. Kroezenga.

Na het overlijden van Willem Hiddingh in 1859 wordt zijn zoon Otto Hiddingh de nieuwe eigenaar.

Op verzoek van de erven van Otto Hiddingh en Jantien Rosingh Alingh werd op vrijdag 10 december 1897 ten huize van de logementhouder Bakker in Gasselternijveen een windkoren- en pelmolen in Gasselte (in huur en gebruik bij Machiel) te koop aangeboden. Er moest dan wel een genoegzaam bod worden uitgebracht.¹¹ Blijkbaar is zo'n bod niet uitgebracht want op 20 december 1897, werd de molen (en een boerenplaats) ten huize van Johan Eggens in Gasselternijveen opnieuw ter verkoop aangeboden, staande op 2125 gulden.¹²

Vermoedelijk is de molen ook toen niet verkocht, want op vrijdag 1 maart 1912 om 11.00 uur zou in café Thalens in Gasselte bij palmslag verkocht worden voor de heer W. Hidding en de weduwe van Cornelis Prins (een dochter van Otto Hiddingh) een welbeklante windkorenmolen en bijbehorende

¹¹ Nieuwsblad van het Noorden, 1 december 1897.

<https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=%22Otto+Hiddingh%22+Gasselte&page=1&coll=ddd&identifier=ddd%3A010885195%3Ampg21%3Aa0059&resultsidentifie r=ddd%3A010885195%3Ampg21%3Aa0059>. Op dezelfde dag werd, op dezelfde plaats, ook een boerenplaats, bestaande uit een boerenbehuizinge met schuur, erf en tuin, alsmede diverse percelen hooiland, groenland en bouwland van de erven van Otto en Jantien, gelegen in Gasselterboerveen te koop aangeboden. Deze boerderij werd op dat moment gehuurd door H. Schuiling.

¹² Provinciale Drentsche en Asser Courant, 15 december 1897.

<https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=%22Otto+Hiddingh%22+Gasselte&page=3&coll=ddd&identifier=MMDA03%3A000103845%3Ampg21%3Aa0021&resultsidentifie r=MMDA03%3A000103845%3Ampg21%3Aa0021>

grond.¹³ De Provinciale Drentsche en Asser Courant vermeldt dat er sprake is van een drukke malerij en dat de bijgelegen grond geschikt is voor bouwterrein en gelegen is midden in het dorp op een mooie stand.¹⁴ Deze Willem Hiddingh, broer van Lammechien, werd geboren op 5 februari 1866 en stierf op 12 oktober 1937. Hij trouwde met Harmanna Aleida Meijeringh, geboren op 10 november 1878 en overleden op 1 februari 1952, dochter van Jan Meijeringh (uit Gasselte) en Hendrika Klaziena van Tarel (uit Dalen). Zij woonden in een boerderij aan de Dorpsstraat 20.

Willem Hiddingh en Harmanna Aleida Meijeringh.

¹³ Nieuwe Vee ndammer Courant, 1 maart 1912.

<https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=Hidding+Gasselte&coll=ddd&identifier=MMVEEN01%3A000079526%3Apeg21%3Aa0002&resultsidentifier=MMVEEN01%3A000079526%3Apeg21%3Aa0002>

¹⁴ Provinciale Drentsche en Asser Courant, 24 februari 1912.

<https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=Windkorenmolen+Gasselte&coll=ddd&identifier=MMDA03%3A000107647%3Apeg21%3Aa0075&resultsidentifier=MMDA03%3A000107647%3Apeg21%3Aa0075>

Boerderij van Willem Hiddingh en Harmanna Aleida Meyeringh aan de Dorpsstraat 20.

Opnieuw brand in de molen

Op 8 juni 1917 meldt het Algemeen Handelsblad dat de bliksem is ingeslagen in de molen van de weduwe Hidding en dat deze is afgebrand.¹⁵ Het Nieuwblad van het Noorden meldt een dag later dat het gaat om de molen van de heer Willem Hiddingh en de weduwe van Cornelis Prins. Dit zou betekenen dat de molen in 1912 dus niet is verkocht. Volgens de krant was de molen verzekerd.¹⁶ De molen is in 1923 afgebroken.

¹⁵ Algemeen Handelsblad, 8 juni 1917.

<https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=Hidding+Gasselte&coll=ddd&page=2&identifier=ddd%3A010653994%3Ampg21%3Aa0138&resultsidentifier=ddd%3A010653994%3Ampg21%3Aa0138>

¹⁶ Nieuwsblad van het Noorden, 9 juni 1917.

<https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=Windkorenmolen+Gasselte&coll=ddd&identifier=ddd%3A010882897%3Ampg21%3Aa0143&resultsidentifier=ddd%3A010882897%3Ampg21%3Aa0143>

De molen in 1918, kort nadat deze was afgebrand.

Op donderdag 12 december 1963 zou, volgens het Nieuwsblad van het Noorden, op verzoek van de weduwe en de erven van dominee Jelte Boonstra in Gieten in het hotel van Hemmen in Gasselte publiek worden verkocht een boerenbehuizing met bijgebouwen, erf tuin en diverse landerijen en enige heideveld en gelegen te Gasselte, Kerkstraat 2, tezamen groot 38.68.45 hectare. De boerenbehuizing werd op dat moment bewoond door A. Reiling en werd geschikt bevonden voor bijvoorbeeld recreatie of hotellerie.¹⁷ Op 29 januari van het jaar daarop werd ten huize van de heer Reiling het in prima staat verkeren volledig boerenbeslag publiek verkocht. In het krantenbericht volgt dan een uitgebreide opsomming.¹⁸

Op 24 april 1965 berichtte het Nieuwsblad van het Noorden dat P.R. de Wijn, houtsnijder en houtbewerker in Haarlem zich met zijn gezin, als de Raad van daarmee zou instemmen, wilde vestigen in de boerderij Kerkstraat 2 in Gasselte. Wijn wilde in het bedrijfsgedeelte het beroep van houtsnijder-houtbewerker gaan uitoefenen.¹⁹ Op 8 juli 1969 meldt De Waarheid dat er op de

¹⁷ Nieuwsblad van het Noorden, 30 november 1963.

<https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=%22kerkstraat+2%22+gasselte&coll=ddd&identifier=ddd%3A010679090%3Ampg21%3Aa0098&resultsidentifier=ddd%3A010679090%3Ampg21%3Aa0098>

¹⁸ Nieuwsblad van het Noorden, 18 januari 1942.

<https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=%22kerkstraat+2%22+gasselte&page=2&coll=ddd&identifier=ddd%3A010678931%3Ampg21%3Aa0104&resultsidentifier=ddd%3A010678931%3Ampg21%3Aa0104>

¹⁹ Nieuwsblad van het Noorden, 24 april 1965.

<https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=kerkstraat+gasselte&coll=ddd&identifier=ddd%3A010869588%3Ampg21%3Aa0399&resultsidentifier=ddd%3A010869588%3Ampg21%3Aa0399>

kerkstraat 2 een koekplanksnijder woont die van maandag t/m vrijdag van 10.00-12.00 en van 14.00-16.00 uur laat zien hoe hij dat allemaal doet.²⁰

²⁰ De Waarheid, 8 juli 1969

<https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=kerkstraat+2+gasselte&coll=ddd&identifier=ddd%3A010373577%3Apeg21%3Aa0049&resultsidentifier=ddd%3A010373577%3Apeg21%3Aa0049>